

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/21/2013
Identifikačné číslo spisu:	7012201007
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7012201007.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa Ing. Y., proti odporkyni Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o odňatie vdoveckého dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2012, č. k. 7Sd/63/2012-15, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2013, č. k. 7Sd/63/2012-15, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 7. decembra 2013, č. k. 7Sd/63/2012-15, potvrdil rozhodnutie z 12. júna 2012 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodla o povinnosti navrhovateľa vrátiť neprávom mu vyplatený vdovecký dôchodok v celkovej sume 1 507,35 € do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že bolo dostatočne preukázané, že navrhovateľ uzavrel manželstvo na území štátu Nevada v Spojených štátoch amerických (ďalej „USA“) a 15. júla 2011 mu zanikol nárok na vdovecký dôchodok, z ktorého dôvodu mu bol rozhodnutím z 12. júna 2012 číslo XXX XXX XXXX X vdovecký dôchodok odňatý od 24. júla 2012. Preskúmaným rozhodnutím tiež z 12. júna 2012 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa uložila navrhovateľovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok. Uvedenú skutočnosť uzavretia manželstva bol navrhovateľ povinný v zmysle citovaného ustanovenia § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v lehote 8 dní oznámiť príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne bez ohľadu na miesto uzatvorenia manželstva. Námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku zo 6. augusta 2012 o jeho presvedčení o trvaní nároku na výplatu vdoveckého dôchodku počas procesu legalizácie jeho manželstva na území Slovenskej republiky, krajský súd považoval za

nedôvodné.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť s tým, že je ochotný vrátiť vdovecký dôchodok od 16. mája 2012. Uviedol, že nevedel a nemusel predpokladať, že mu dávka bola vyplatená neprávom, pretože nepodložené zisťovanie v Sociálnej poisťovne ich usmernilo. Uzatvorenie manželstva bolo platné len v štáte Nevada, ale ten mu dôchodok nevyplácal. Rozhodnutie podľa neho by bolo v poriadku, ak by uzavreli manželstvo na Slovensku. Napadol aj stanovisko súdu, že oneskorene hlásil skutočnosť, že uzavrel manželstvo, lebo nemohol nahlásiť niečo, čo neexistovalo a nemal o tom žiadne dokumenty. Uviedol, že „právoplatné bolo až 16. mája 2012, takže nahlásili riadne, ako bol potrebné“. Súd mu nepreukázal žiadne konkrétne zákony, ktoré by vyvrátili jeho tvrdenie a nemá vedomosť o existencii zákona, ktorý ukladá povinnosť oznámiť uzavretie manželstva napr. v štáte Nevada - USA.

Odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako i konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 48a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb. vdovec má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ak sa stará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa.

Podľa § 48a ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 306/1991 Zb. nárok na vdovecký dôchodok zaniká, ak ovdovený muž uzavrie znova manželstvo.

Podľa § 236 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2003 Z. z. príjemca dávky je povinný vrátiť dávku odo dňa, od ktorého mu nepatrila, ak prijímal dávku, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom.

Podľa § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení poistenec je povinný príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne preukázať skutočnosti rozhodujúce pre vznik nároku na dávku, trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Príjemca dávky je povinný do ôsmich dní oznámiť príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľovi bol rozhodnutím odporkyne z 22. mája 2003 číslo XXX XXX XXXX priznaný vdovecký dôchodok od 30. marca 2003 v súlade s § 48a zákona 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“), lebo po smrti manželky sa staral aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, (správne sa staral o dve mal. deti, a to : U..

Odporkyni bola 30. mája 2012 doručená fotokópia sobášneho listu navrhovateľa zo 16. mája 2012 z ktorej vyplynulo, že navrhovateľ XX. L. XXXX uzavrel manželstvo v Las Vegas, Nevada, USA. Odporkyňa preto rozhodnutím z 12. júla 2012 číslo XXX XXX XXXX X podľa § 260 ods. 1 a § 112 ods. 2 a 6 zákona o sociálnom poistení a podľa § 48a zákona o sociálnom zabezpečení odňala navrhovateľovi vdovecký dôchodok od 24. júla 2012. Proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľ nepodal opravný prostriedok. Odporkyňa až na základe uvedeného sobášneho listu, ako záväznej verejnej listiny, mohla rozhodnúť preskúmaným rozhodnutím o povinnosti navrhovateľa vrátiť neprávom vyplatenú sumu vdoveckého dôchodku od uzavretia manželstva, resp. od 24. júla 2012 v celkovej sume 1 507,35 €, ktorá vznikla od 24. júla 2011 do 31. decembra 2011 po 123,30 € mesačne a od 1. januára 2012 do 23. júla 2012 po 127,40 € mesačne.

Odvolací súd preto rovnako ako súd prvého stupňa je toho názoru, že vdovecký dôchodok bol navrhovateľovi od uzavretia manželstva dňa 15. júla 2011 odporkyňou vyplácaný neprávom, hoci o uvedenej skutočnosti nemohla mať vedomosť a ako je vyššie uvedené, mohla dávku odňať, resp. jej výplatu zastaviť až po preukázaní dôkazu, ktorým je uvedený sobášny list. Nemožno sa stotožniť s

tvrdením navrhovateľa, že vdovecký dôchodok má vrátiť až od legalizácie jeho manželstva, uzavretého v štáte Nevada v USA a teda aj od uznania sobášneho listu, oprávnenými orgánmi Slovenskej republiky, aj keď by ozaj postupoval podľa pokynu zamestnancov Sociálnej poisťovne. Nemožno súhlasiť ani s tým, že manželstvo od jeho uzavretia 15. júla 2011 nebolo platné na Slovensku, ale len v USA a že sa stalo právoplatným až predložením sobášneho listu dňom 16. mája 2012, odkedy by bol ochotný vrátiť prevzatý dôchodok. Vdovecký dôchodok bol navrhovateľovi priznaný a vyplácaný zo sociálneho systému Slovenskej republiky zákona o sociálnom poistení, ktorý v § 48a ods. 3 ustanovuje, že vdovecký dôchodok zaniká, ak ovdovený muž uzavrie znova manželstvo, ale neupravuje miesto uzavretia manželstva. Navyše, keď odporkyňa zistila, že dôchodok bol vyplácaný neprávom, bola by povinná vydať rozhodnutie o odňatí dávky, prípadne o vrátení neprávom vyplatennej sumy (§ 147 zákona o sociálnom poistení). Okrem toho uzavretie manželstva má za následok, že jeho účinky nastávajú splnením podmienok, pokiaľ neodporujú slovenskému právnomu poriadku. K vysloveniu neplatnosti manželstva navrhovateľa nedošlo, preto jeho existenciu musel navrhovateľ hlásiť odporkyni v lehote 8 dní od jeho uzavretia, a to bez ohľadu na skutočnosť, v ktorej krajine manželstvo uzavrel.

Navrhovateľ v odvolaní neuviedol také nové skutočnosti, ktoré by prijatý záver spochybnili alebo vyvrátili. Zo zisteného skutkového stavu nevyplýva iný, ako prijatý záver. Pretože odvolací súd nenašiel dôvod na doplnenie dokazovania, závery krajského súdu považoval za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním.

Odvolací súd preto z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi nepriznal právo na ich náhradu, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok